

บทที่ 2

รายละเอียดโครงการ

บทที่ 2 รายละเอียดโครงการ

2.1 ที่ตั้งท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี

ท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี หรือสนามบินอุบลราชธานี (UBP) ตั้งอยู่บนเส้นละติจูดที่ 15 องศา 14 ลิปดา 39 ฟลิปดาเหนือ และเส้นลองจิจูดที่ 104 องศา 52 ลิปดา 50 ฟลิปดาตะวันออก ในพื้นที่ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งหากจากตัวเมืองไปทางทิศเหนือประมาณ 1 กิโลเมตร มีขนาดพื้นที่ร่วมกับกองบิน 21 จำนวน 3,876 ไร่ โดยเป็นพื้นที่ของกรมท่าอากาศยาน จำนวน 168 ไร่ (รูปที่ 2.1-1)

2.2 ความเป็นมาของท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี

ท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี เดิมเป็นฐานทัพอากาศของสหรัฐอเมริกา ประจำประเทศไทย ที่โอนมอบให้อยู่ในความรับผิดชอบของรัฐบาลไทย หลังจากการถอนฐานทัพกลับสหรัฐอเมริกา โดยอยู่ในความรับผิดชอบดูแลของกรมการบินพาณิชย์ (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น กรมท่าอากาศยาน) ร่วมกับกองบิน 21 กองทัพอากาศ ต่อมามติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ.2530 ได้อนุมัติโครงการพัฒนาท่าอากาศยานอุบลราชธานี โดยมีระยะเวลาในการดำเนินการ 4 ปี เพื่อแยกพื้นที่ที่ใช้ในกิจการบินพาณิชย์ออกจากเขตควบคุมของทหาร และได้รับการพัฒนาเป็นท่าอากาศยานพาณิชย์สากล ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 เมษายน พ.ศ.2532 เพื่อให้จังหวัดอุบลราชธานีเป็นรากฐานการท่องเที่ยวทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง และเป็นศูนย์กลางการติดต่อธุรกิจและการค้าผ่านแดนไปสู่กลุ่มประเทศอินโดจีน กรมการบินพาณิชย์ กระทรวงคมนาคม (ปัจจุบัน เปลี่ยนชื่อเป็น กรมท่าอากาศยาน) จึงได้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม **โครงการพัฒนาท่าอากาศยานอุบลราชธานี** เสนอต่อสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม : สผ.) และได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมแล้ว โดยให้กรมการบินพาณิชย์ (ปัจจุบัน เปลี่ยนชื่อเป็น กรมท่าอากาศยาน) ปฏิบัติตามมาตรการป้องกัน แก้ไข และลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามหนังสือสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมที่ วว 0804/1365 ลงวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ.2535 อย่างเคร่งครัด (รายละเอียดแสดงดังภาคผนวก ก)

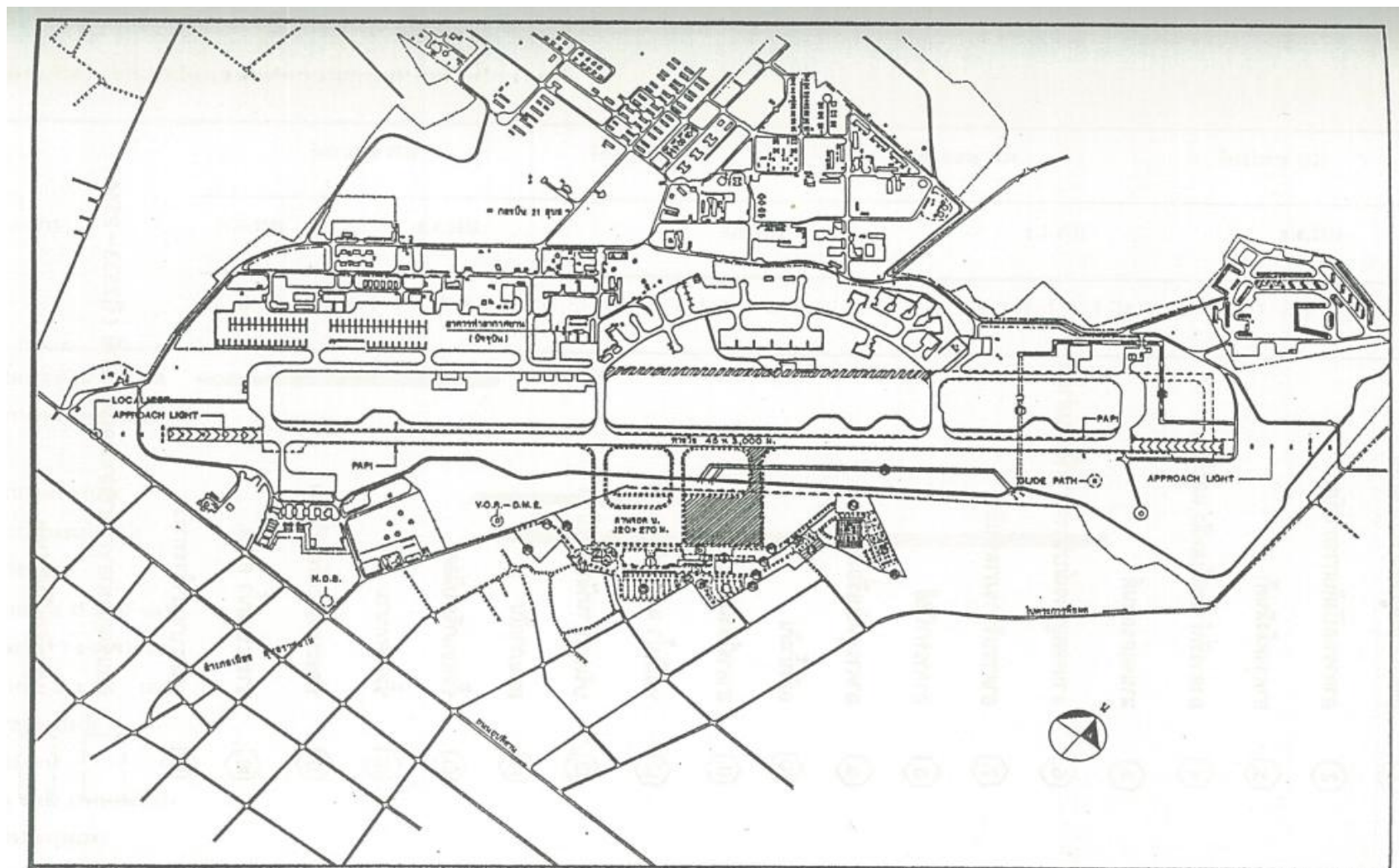

2.3 องค์ประกอบของท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี

2.3.1 องค์ประกอบโครงการเดิมที่เสนอไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

จากการทบทวนรายงานการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม **โครงการปรับปรุงท่าอากาศยานอุบลราชธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี** (รายงานฉบับสมบูรณ์, มีนาคม พ.ศ.2534) พบว่า องค์ประกอบของท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานีประกอบด้วย (รูปที่ 2.3.1-1)

- 1) ทางวิ่ง (Runway) : ขยายทางวิ่งจากความยาว 2,743 เมตร เป็น 3,000 เมตร ความกว้างจาก 38 เมตร เป็น 45 เมตร และเสริมผิวทางวิ่งให้สามารถรองรับเครื่องบินขนาด 250 ที่นั่งได้
- 2) ทางขับ (Taxiway) : ก่อสร้างทางขับกว้าง 23 เมตร ยาว 230 เมตร
- 3) ลานจอดเครื่องบิน (Apron) : ก่อสร้างลานจอดเครื่องบินกว้าง 120 เมตร ยาว 180 เมตร
- 4) อาคารผู้โดยสารขนาดพื้นที่ 18,000 ตารางเมตร พร้อมระบบปรับอากาศและสายพานขนส่งสัมภาระ หอควบคุมการบิน อาคารบริการภาคพื้นดิน และอาคารพาณิชย์ สามารถรองรับผู้โดยสารขา เข้า-ออก ผู้มาส่ง-รับ และผู้ที่เกี่ยวข้องได้รวมกันประมาณ 1,200 คนในชั่วโมงคับคั่ง
- 5) อาคารที่ทำการดับเพลิงและหน่วยกู้ภัย ขนาดพื้นที่ 500 ตารางเมตร และจัดหารถดับเพลิง 2 คัน และรถบรรทุกน้ำดับเพลิง 2 คัน และรถพยาบาล 1 คัน
- 6) อาคารคลังสินค้าและพัสดุภัณฑ์ทางอากาศ ขนาดพื้นที่ 640 ตารางเมตร
- 7) ก่อสร้างลานจอดรถยนต์ พื้นที่ 10,000 ตารางเมตร และถนนภายใน ขนาด 7,200 ตารางเมตร สามารถจอดรถได้จำนวน 220 คัน และยังมีที่จอดรถสำหรับเจ้าหน้าที่ จำนวน 38 คัน และที่จอดรถดับเพลิง 10 คัน เพียงพอที่จะรองรับปริมาณรถที่จะเข้ามายังท่าอากาศยาน
- 8) ก่อสร้างอาคารศูนย์เครื่องจักร อาคารโรงเครื่องยนต์ บ้านพักเจ้าหน้าที่คลังน้ำมัน
- 9) จัดหาและติดตั้งเครื่องช่วยการเดินอากาศ ILS/DME
- 10) จัดหาและติดตั้งเครื่องช่วยการเดินอากาศ PAPI จำนวน 2 ชุด และเครื่องยนต์กำเนิดไฟฟ้า ขนาด 100 กิโลวัตต์ จำนวน 2 เครื่อง
- 11) จัดหารถดับเพลิง 2 คัน รถบรรทุกน้ำดับเพลิง 2 คัน และรถพยาบาล 1 คัน
- 12) ล้อมรั้วลวดตาข่ายรอบเขตที่ดินและลานจอดเครื่องบิน 2,630 เมตร

ที่มา : รายงานการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการพัฒนาท่าอากาศยานอุดรราชธานี จังหวัดอุดรราชธานี (รายงานฉบับสมบูรณ์, มีนาคม พ.ศ.2534)

รูปที่ 2.3.1-1 ผังบริเวณท่าอากาศยานอุดรราชธานี ที่เสนอไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

2.3.2 องค์ประกอบของท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานีในปัจจุบัน

องค์ประกอบหลักภายในท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี ประกอบด้วย (รูปที่ 2.3.2-1 และภาพที่ 2.3.2-1)

- 1) ทางวิ่ง (Runway) พื้นผิวเป็นแอสฟัลต์ติกคอนกรีต กว้าง 45 เมตร ยาว 3,000 เมตร พร้อมไหล่ทางวิ่งข้างละ 7.5 เมตร
- 2) ทางขับ (Taxiway) พื้นผิวเป็นแอสฟัลต์ติกคอนกรีต มี 2 สาย คือ ทางขับ A และทางขับ B กว้าง 23 เมตร ยาว 330 เมตร พร้อมไหล่ทางขับข้างละ 10.5 เมตร ตามลำดับ
- 3) ลานจอดอากาศยาน (Apron) ขนาดกว้าง 120 เมตร ยาว 270 เมตร พร้อมไหล่ลานจอดกว้าง 10.5 เมตร
- 4) อาคารผู้โดยสาร ขนาดพื้นที่ 18,000 ตารางเมตร พร้อมระบบปรับอากาศและสายพานขนส่งสัมภาระ หอควบคุมการบิน อาคารบริการภาคพื้นดิน และอาคารพาณิชย์ สามารถรองรับผู้โดยสารขาเข้า-ออก ผู้มาส่ง-รับ และผู้ที่เกี่ยวข้องได้รวมกันประมาณ 1,200 คนในชั่วโมงคับคั่ง
- 5) อาคารที่ทำการดับเพลิงและหน่วยกู้ภัย ขนาดพื้นที่ 500 ตารางเมตร
- 6) อาคารหอบังคับการบิน
- 7) อาคารรับเสด็จ
- 8) ลานจอดรถยนต์ ขนาดพื้นที่ 10,000 ตารางเมตร และถนนภายในท่าอากาศยาน ขนาดพื้นที่ 7,200 ตารางเมตร สามารถจอดรถยนต์สำหรับผู้มาใช้บริการได้จำนวน 220 คัน และที่จอดรถสำหรับเจ้าหน้าที่ จำนวน 38 คัน และที่จอดรถดับเพลิง 10 คัน
- 9) อาคารโรงเก็บของการบินไทย

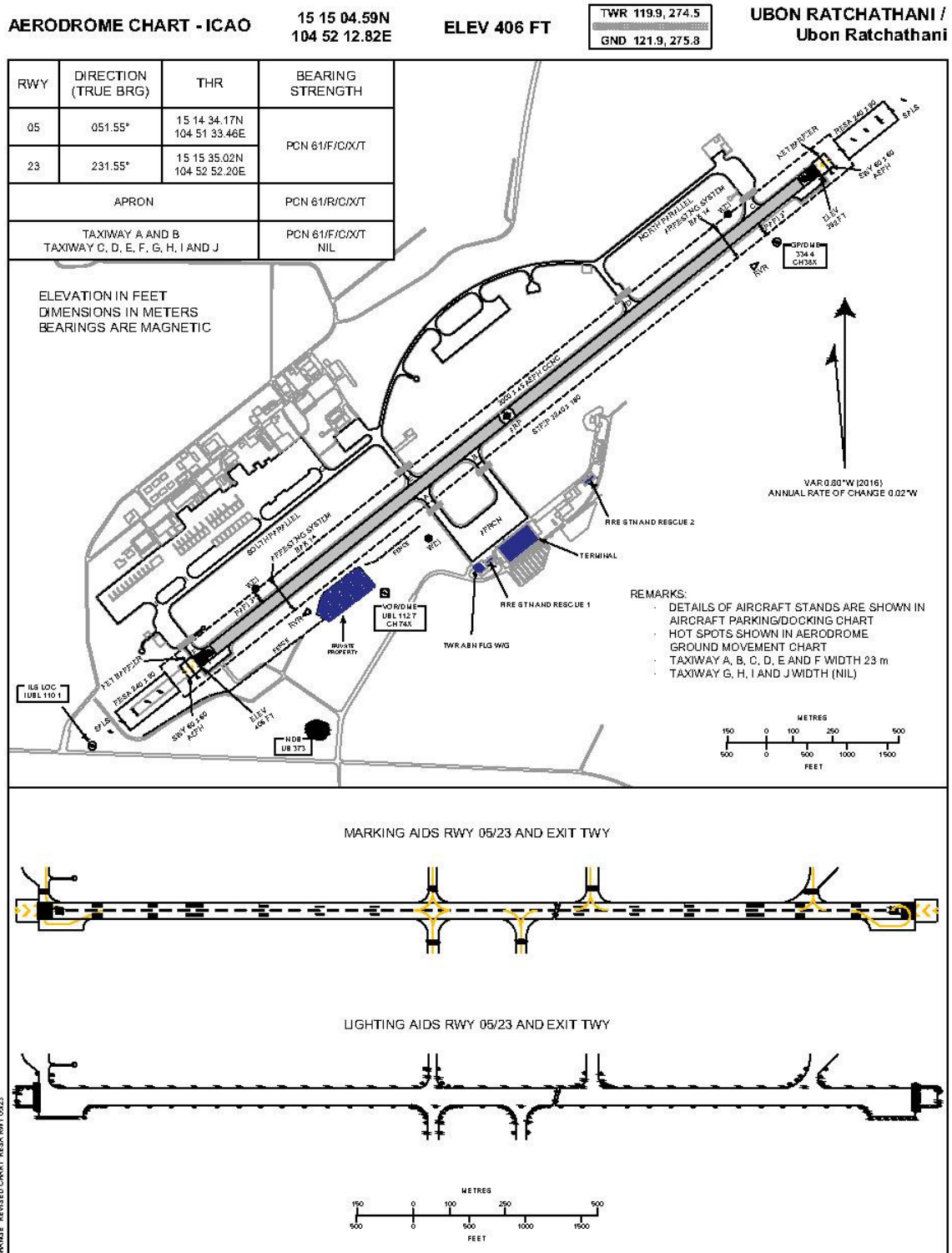
จากการตรวจสอบองค์ประกอบต่างๆ ของท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานีในปัจจุบัน พบว่า มีความสอดคล้องกับที่เสนอไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ปัจจุบันท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานีได้รับงบประมาณในการก่อสร้างปรับปรุง ดังนี้

- (1) งานก่อสร้างจ้างซ่อมบำรุงเสริมผิวทางวิ่ง และทางขับ มอบหมายให้ บริษัท สยามธรรมนัท จำกัด สัญญาจ้างเลขที่ 18/2568 ระยะเวลาการก่อสร้าง 22 มกราคม พ.ศ.2568 ถึง 18 ตุลาคม พ.ศ.2568 (มีการต่อสัญญาการก่อสร้างเพิ่มเติม โดยไม่มีวันครบกำหนดสิ้นสุดสัญญา) ผลการก่อสร้างปัจจุบัน 45.76%
- (2) งานก่อสร้างถนนจากอาคารดับเพลิงเข้าสู่ทางวิ่ง มอบหมายให้ บริษัท สยามธรรมนัท จำกัด สัญญาจ้างเลขที่ 153/2568 ระยะเวลาการก่อสร้าง 24 พฤษภาคม พ.ศ.2568 ถึง 19 พฤศจิกายน พ.ศ.2568 (มีการต่อสัญญาการก่อสร้างเพิ่มเติม โดยไม่มีวันครบกำหนดสิ้นสุดสัญญา) ผลงานการก่อสร้างปัจจุบัน 10.49%

2.4 เขตปลอดภัยการเดินอากาศ

กระทรวงคมนาคม ได้จัดให้มีประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง กำหนดเขตบริเวณใกล้เคียงสนามบินอุบลราชธานี ในท้องที่อำเภอเมืองอุบลราชธานี และอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นเขตปลอดภัยในการเดินอากาศ พ.ศ.2535 ครอบคลุมพื้นที่ 15 ตำบล ใน 2 อำเภอ ของจังหวัดอุบลราชธานี รายละเอียดดังภาคผนวก ข

ที่มา : eAIP สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย, พฤษภาคม พ.ศ.2568

รูปที่ 2.3.2-1 ผังบริเวณท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี ในปัจจุบัน

ทางวิ่ง (Runway)

ทางขับ (Taxiway)

ลานจอดอากาศยาน

หอบังคับการบิน

อาคารที่ทำการดับเพลิงและหน่วยกู้ภัย

อาคารที่พักผู้โดยสาร (ภายนอก)

อาคารที่พักผู้โดยสาร (ภายใน)

ภาพที่ 2.3.2-1 องค์ประกอบภายในท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานีในปัจจุบัน (กุมภาพันธ์ พ.ศ.2569)

2.5 การใช้ประโยชน์ที่ดินโดยรอบท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี

จากการศึกษาข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน (กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.2565) โดยรอบท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี ภายในเขตปลอดภัยการเดินอากาศ ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 130,311.44 ไร่ พบว่า การใช้ประโยชน์ที่ดินโดยรอบท่าอากาศยาน ร้อยละ 34.08 เป็นพื้นที่เกษตรกรรม 44,413.33 ไร่ รองลงมาคือ พื้นที่พาณิชยกรรม ขนาดพื้นที่ 26,270.21 ไร่ (ร้อยละ 20.16) พื้นที่เบ็ดเตล็ด ขนาดพื้นที่ 17,524.77 ไร่ (ร้อยละ 13.45) พื้นที่พักอาศัย ขนาดพื้นที่ 17,489.44 ไร่ (ร้อยละ 13.42) และพื้นที่น้ำ ขนาดพื้นที่ 9,549.37 ไร่ (ร้อยละ 7.33) ตามลำดับ (ตารางที่ 2.5-1 และรูปที่ 2.5-1)

ตารางที่ 2.5-1 การใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปลอดภัยการเดินอากาศ ท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี		
ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
1. พื้นที่ที่พักอาศัย	17,489.44	13.42
2. พื้นที่พาณิชยกรรม	26,270.21	20.1
3. สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	4,314.22	3.31
4. พื้นที่อุตสาหกรรม	850.70	0.65
5. สิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ	2,828.06	4.17
6. ถนน	869.07	0.67
7. พื้นที่เกษตรกรรม	44,413.33	34.08
8. พื้นที่ป่าไม้	6,204.28	4.76
9. พื้นที่น้ำ	9,549.37	7.33
10. พื้นที่เบ็ดเตล็ด	17,524.77	13.45
รวม	130,311.44	100

หมายเหตุ : ปรับปรุงจากข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ศ.2565, กรมพัฒนาที่ดิน

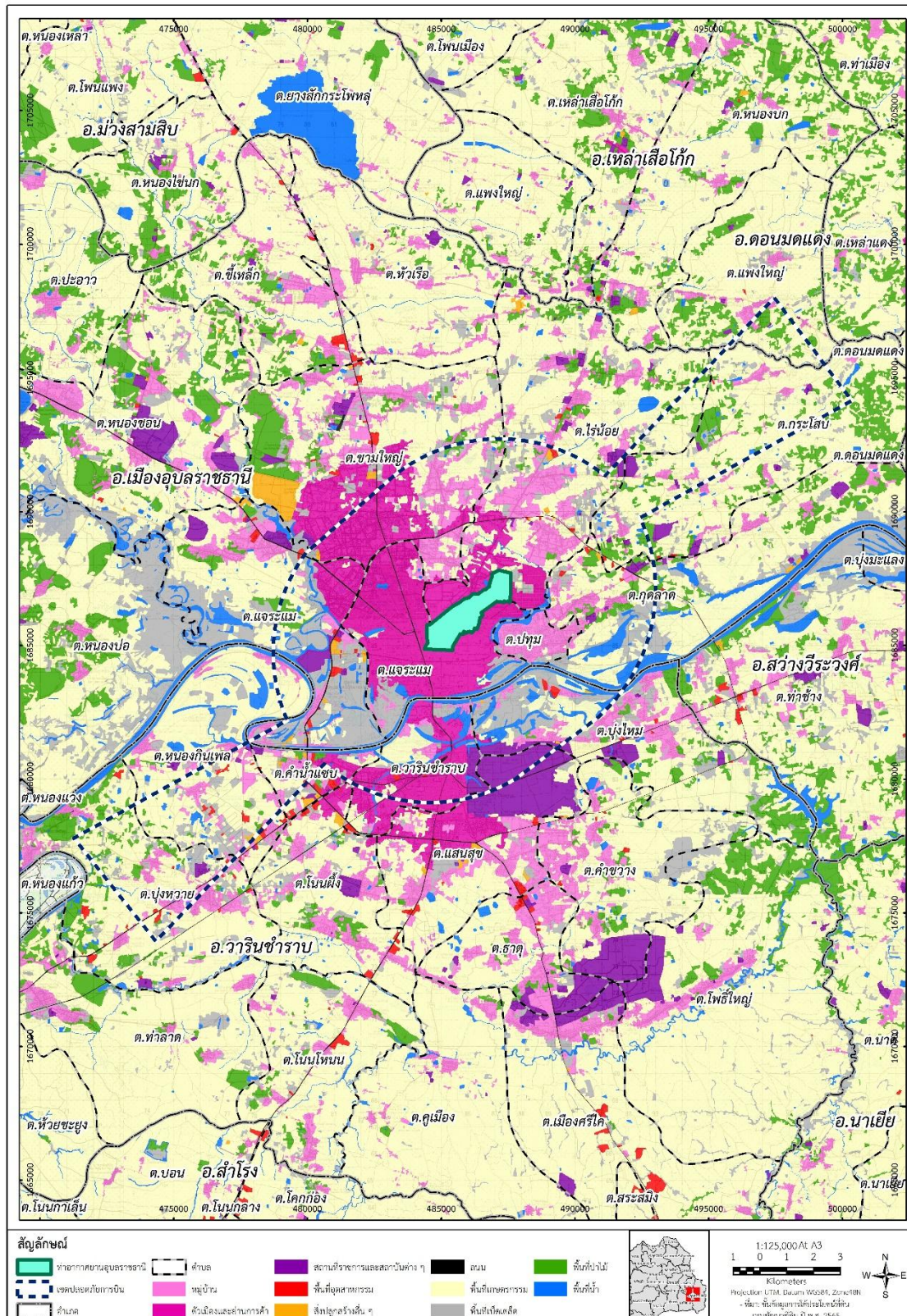
สำหรับอาณาเขตติดต่อโดยรอบพื้นที่ท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี จากภาพถ่ายดาวเทียมความละเอียดสูง (รูปที่ 2.5-2) พบว่า

ด้านทิศเหนือ ของท่าอากาศยาน ประชิดเขตทหาร สนามกอล์ฟกองบิน 21 และพื้นที่ชุมชนที่อยู่อาศัย ถัดออกไป เป็นตัวเมืองและย่านการค้าบริเวณอำเภอเมืองอุบลราชธานี

ด้านทิศตะวันออก ของท่าอากาศยาน ประชิดพื้นที่ชุมชนที่อยู่อาศัย ถัดออกไปเป็นพื้นที่ชุมชนที่อยู่อาศัย เช่นเดียวกัน โดยมีโรงเรียนกองบินอุบลสงคราม ซึ่งมียะห่างประมาณ 300 เมตร

ด้านทิศใต้ ของท่าอากาศยาน ประชิดพื้นที่ตัวเมืองและย่านการค้าบริเวณอำเภอเมืองอุบลราชธานี ถัดออกไปเป็นพื้นที่ตัวเมืองและย่านการค้าเช่นเดียวกัน โดยมีวัดสระประสานสุข (วัดบ้านนาเมือง) ซึ่งมียะห่างประมาณ 170 เมตร

ด้านทิศตะวันตก ของท่าอากาศยาน ประชิดพื้นที่ตัวเมืองและย่านการค้าบริเวณอำเภอเมืองอุบลราชธานี และ ถัดออกไปยังพื้นที่ตัวเมืองและย่านการค้าเช่นเดียวกัน

รูปที่ 2.5-1 การใช้ประโยชน์ที่ดินโดยรอบท่าอากาศยานนานาชาติอุดรธานี ในเขตความปลอดภัยดินอากาศ

รูปที่ 2.5-2 อาณาเขตติดต่อโดยรอบท่าอากาศยานนานาชาติอุดรราชธานี

2.6 การดำเนินงานโครงการปัจจุบัน

2.6.1 จำนวนเจ้าหน้าที่

ปัจจุบัน (มิถุนายน พ.ศ.2569) มีจำนวนพนักงานและเจ้าหน้าที่ประจำท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี รวมทั้งสิ้น 139 คน (ไม่นับรวมเจ้าหน้าที่ของสายการบิน)

2.6.2 สายการบินพาณิชย์ที่เปิดให้บริการในปัจจุบัน

จากการรวบรวมข้อมูลสายการบินที่ให้บริการท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี (มิถุนายน พ.ศ.2569) พบว่ามีสายการบินพาณิชย์ที่เปิดให้บริการจำนวน 5 ราย ได้แก่

- 1) สายการบินไทย ให้บริการในเส้นทาง สุวรรณภูมิ-อุบลราชธานี-สุวรรณภูมิ เป็นประจำทุกวัน วันละ 4 เที่ยวบิน (ไปและกลับ)
- 2) สายการบินไทยแอร์เอเชีย ให้บริการในเส้นทาง ดอนเมือง-อุบลราชธานี-ดอนเมือง เป็นประจำทุกวัน วันละ 8 เที่ยวบิน (ไปและกลับ)
- 3) สายการบินไทยไลอ้อนแอร์ ให้บริการในเส้นทาง ดอนเมือง-อุบลราชธานี-ดอนเมือง เป็นประจำทุกวัน วันละ 4 เที่ยวบิน (ไปและกลับ)
- 4) สายการบินไทยเวียดเจ็ท ให้บริการในเส้นทาง สุวรรณภูมิ-อุบลราชธานี-สุวรรณภูมิ เป็นประจำทุกวัน วันละ 4 เที่ยวบิน (ไปและกลับ)
- 5) สายการบินนกแอร์ ให้บริการเส้นทางดอนเมือง-อุบลราชธานี-ดอนเมือง ให้บริการเป็นประจำทุกวัน วันละ 2 เที่ยวบิน (ไปและกลับ), ให้บริการในวันจันทร์ พุธ ศุกร์ และอาทิตย์ วันละ 2 เที่ยวบิน (ไปและกลับ) และให้บริการในวันอังคาร พฤหัสบดี และเสาร์ วันละ 2 เที่ยวบิน (ไปและกลับ)

2.6.3 สถิติเที่ยวบิน

สำหรับสถิติการขนส่งทางอากาศของท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี ระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน พ.ศ.2569 พบว่า ท่าอากาศยานที่ให้บริการที่ท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี ประกอบด้วย สายการบินพาณิชย์ในประเทศ ท่าอากาศยานทหาร/ฝึกบิน และท่าอากาศยานส่วนตัว มีจำนวนเที่ยวบินรวม ระหว่าง 607-798 เที่ยวบิน/เดือน และมีจำนวนผู้โดยสารขึ้น-ลง ระหว่าง 89,725-124,745 ราย/เดือน (ตารางที่ 2.6.3-1) ซึ่งใกล้เคียงกับสถิติการขนส่งทางอากาศย้อนหลัง 3 ปี (พ.ศ.2566-2568) ซึ่งมีจำนวนเที่ยวบิน ระหว่าง 612-873 เที่ยวบิน/เดือน และมีจำนวนผู้โดยสาร ระหว่าง 91,601-124,745 ราย/เดือน (ตารางที่ 2.6.3-2 และรูปที่ 2.6.3-1)

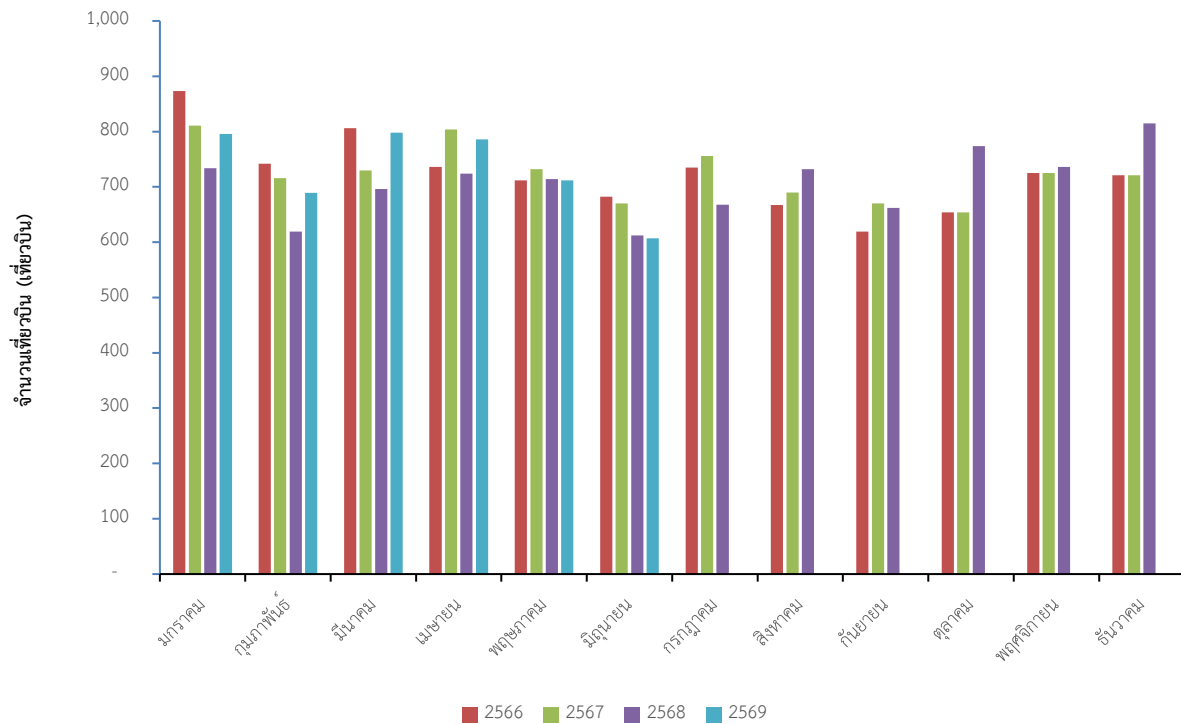
ตารางที่ 2.6.3-1												
สถิติการขนส่งทางอากาศ ท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี ประจำปี พ.ศ.2569												
เดือน	จำนวนเที่ยวบิน (เที่ยวบิน)						จำนวนผู้โดยสาร (ราย)					
	ระหว่างประเทศ	ในประเทศ	ไม่พาณิชย์	ทางการทหารและฝึกบิน	ส่วนตัว	รวม	ระหว่างประเทศ	ในประเทศ	ไม่พาณิชย์	ทางการทหารและฝึกบิน	ส่วนตัว	รวม
มกราคม	-	776	-	7	13	796	-	124,732	-	-	13	124,745
กุมภาพันธ์	-	682	-	4	3	689	-	107,777	-	-	10	107,787
มีนาคม	-	778	-	8	12	798	-	120,811	-	-	7	120,818
เมษายน	-	780	-	-	6	786	-	113,280	-	-	2	113,282
พฤษภาคม	-	686	-	18	8	712	-	99,053	-	-	2	99,053
มิถุนายน	-	592	-	10	5	607	-	89,725	-	-	-	89,725
รวม	-	4,294	-	47	47	4,388	-	655,378	-	-	34	655,412

ที่มา : กรมท่าอากาศยาน, กรกฎาคม พ.ศ.2569

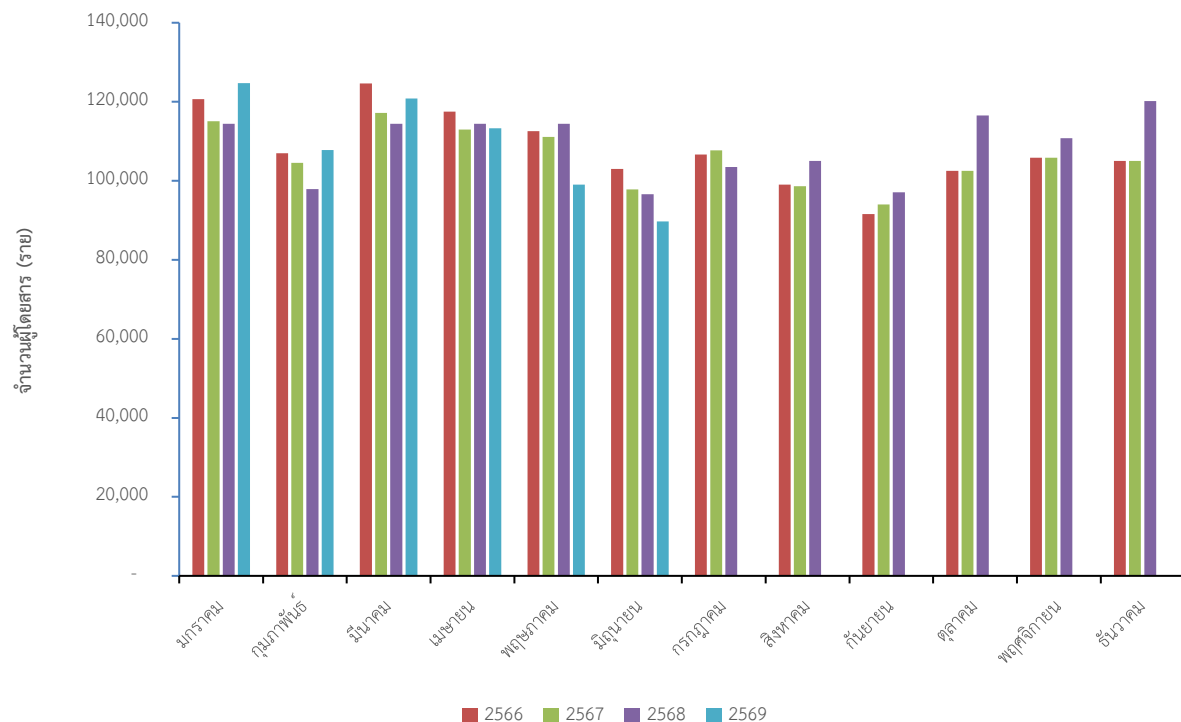
ตารางที่ 2.6.3-2									
เปรียบเทียบสถิติการขนส่งทางอากาศ ท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี ระหว่างปี พ.ศ.2566-ปัจจุบัน									
เดือน	จำนวนเที่ยวบิน (เที่ยวบิน)				จำนวนผู้โดยสาร (ราย)				
	2566	2567	2568	2569	2566	2567	2568	2569	
มกราคม	873	811	734	796	120,689	115,056	114,447	124,745	
กุมภาพันธ์	742	716	619	689	106,933	104,522	97,908	107,787	
มีนาคม	806	730	696	798	124,639	117,188	114,452	120,818	
เมษายน	736	804	724	786	117,522	112,993	114,440	113,282	
พฤษภาคม	712	732	714	712	112,560	111,137	114,442	99,053	
มิถุนายน	682	670	612	607	102,963	97,811	96,589	89,725	
กรกฎาคม	735	756	668	-	106,611	107,678	103,517	-	
สิงหาคม	667	690	732	-	99,069	98,613	104,990	-	
กันยายน	619	670	662	-	91,601	94,039	97,087	-	
ตุลาคม	654	774	774	-	102,530	116,518	116,518	-	
พฤศจิกายน	725	736	736	-	105,846	110,747	110,747	-	
ธันวาคม	721	815	815	-	104,998	120,143	120,143	-	
รวม	8,672	8,904	8,486	4,388	1,295,961	1,306,445	1,305,280	655,412	

ที่มา : กรมท่าอากาศยาน, กรกฎาคม พ.ศ.2569

จำนวนเที่ยวบิน ระหว่างปี พ.ศ.2566-ปัจจุบัน

จำนวนผู้โดยสาร ระหว่างปี พ.ศ.2566-ปัจจุบัน

รูปที่ 2.6.3-1 สถิติการขนส่งทางอากาศ ท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี ระหว่างปี พ.ศ.2566-ปัจจุบัน